

УДК 343.54

М.Я. РОШКА, Національний університет
«Юридична академія України імені Ярослава
Мудрого»

ВИЗНАЧЕННЯ РОДОВОГО ОБ'ЄКТУ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ПОЛЯГАЮТЬ У ЖОРСТОКОМУ ПОВОДЖЕННІ З ДІТЬМИ

Ключові слова: сім'я, неповнолітній, дитина,
кримінальна відповідальність, жорстоке пово-
дження

Українська держава головним своїм пріоритетом, найвищою соціальною цінністю визнала людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпеку. Саме тому складовою концепції розвитку українського суспільства є сучасна державна політика захисту дитинства. Чинний Кримінальний кодекс України не містить спеціального розділу, який об'єднував би норми, що встановлюють відповідальність за злочини проти сім'ї та дітей.

Разом із цим, Особлива частина чинного КК України (надалі – КК) містить п'ятнадцять спеціальних та двадцять три кваліфікованих складів злочинів, що встановлюють відповідальність за різні форми жорстокого поводження з дітьми та інші злочини проти сім'ї та неповнолітніх. Так, до злочинів, в яких неповнолітній потерпілий відноситься до конститутивних ознак складу злочину, відносяться: умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини (ст.117 КК); неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей (ст.137 КК); підміна дитини (ст.148 КК); експлуатація дітей (ст.150 КК); використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (ст.150¹ КК); статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості (ст.155 КК); розбещення неповнолітніх (ст.156 КК); ухилення від сплати аліментів на утримання дітей (ст.164 КК); злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або

за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування (ст.166 КК); зловживання опікунськими правами (ст.167 КК); розголошення таємниці усиновлення (удочеріння) (ст.168 КК); незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) (ст.169 КК); втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (ст.304 КК); спонукання неповнолітніх до застосування допінгу (ст.323 КК); схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів (ст.324 КК).

У низці статей Особливої частини КК неповноліття потерпілого розцінюється лише як кваліфікуюча ознака відповідного складу злочину. доведення до самогубства неповнолітнього (ч.3 ст.120 КК); зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби неповнолітнього (ч.3 ст.130 КК); зараження венеричною хворобою неповнолітнього (ч.2 ст.133 КК); ненадання допомоги малолітньому, який перебуває в небезпечному для життя стані (ч.2 ст.136 КК); неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ч.2 ст.140 КК); порушення прав неповнолітнього пацієнта (ст.141 КК); незаконне проведення дослідів над неповнолітнім (ч.2 ст.142 КК); насильницьке донорство щодо неповнолітнього (ч.2 ст.144 КК); захоплення неповнолітнього як заручників (ч.2 ст.147 КК); торгівля людьми або інша незаконна угода щодо неповнолітнього (ч.2, 3 ст. 49 КК); зґвалтування неповнолітнього чи малолітнього (ч.3, 4 ст.152 КК); насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом вчинене щодо неповнолітнього чи малолітнього (ч.2, 3 ст.153 КК); грубе порушення законодавства про працю щодо неповнолітнього (ч.2 ст.172 КК). Крім того, посягання на здоров'я неповнолітніх під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів (ч.2 ст.181 КК); ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію вчинені щодо неповнолітнього або примушування неповнолітніх до участі

у створенні таких творів (ч.2, 3 ст.300 КК); ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів та дії вчинені щодо дитячої порнографії (ч.2, 4 ст.301 КК); створення або утримання місць розпусти і звідництво із залученням неповнолітнього (ч.3 ст.302 КК); сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією вчиненні щодо неповнолітнього (ч.3 ст.303 КК); незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів із залученням неповнолітнього (ч.2 ст.307 КК); незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ч.3 ст.309 КК); незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів вчинені щодо неповнолітнього (ч.3 ст.314 КК); схилення до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їхніх аналогів вчинені щодо неповнолітнього (ч.2. ст.315 КК); організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів із залученням неповнолітнього (ч.2 ст.317 КК); зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги вчинене стосовно неповнолітнього (ч.2 ст.365² КК).

Отже постає питання щодо виділення в Особливій частині КК окремого розділу «Злочини проти сім'ї та неповнолітніх», який, безперечно, стане необхідним підґрунтям ефективної протидії цим небезпечним явищам. Тому метою статті є правовий аналіз низки злочинних діянь, що посягають на життя, здоров'я та належні умови психофізіологічного розвитку неповнолітніх, що з нашої точки зору повинно охоплюватися терміном «жорстоке поводження з дітьми»¹. Оскільки

¹ Слід звернути увагу, що тут і далі в роботі використовується термін «дитина» натомість КК України оперує більш звичним терміном «неповнолітній»,

злочини, що полягають у жорстокому поводженні з дітьми, посягають також й на суспільні відносини, що забезпечують нормальні умови функціонування сім'ї як самостійного соціального інституту, обґрунтовується необхідність об'єднання їх у рамках відповідного самостійного розділу Особливої частини КК.

Кримінально-правовим питанням злочинів проти сім'ї та неповнолітніх у тому числі питаннями щодо удосконалення чинного законодавств шляхом виділення окремого розділу (глави) Особливої частини КК присвячено наукові пошуки Ф.Г. Бурчака, І.М. Даньшина, Л.В. Дорош, В.В. Дзундзи, В.П. Ємельянова, О.М. Костенка, Л.М. Кривоченко, І.П. Лановенка, П.С. Матишевського, О.І. Мілевського, Л.П. Михайлової, В.О. Навроцького, В.К. Негоденка, Ю.Є. Пудовочкіна, В.С. Савельєвої, І.Ю. Топольської, М.І. Трофімова, Н.С. Юзікової, С.С. Яценка та ін.

Жорстоке поводження з дітьми – це комплексне поняття, що охоплює найбільш небезпечні форми поведінки відношення до дитини, що можуть полягати у психічному, фізичному, психологічному, економічному або сексуальному насильстві, інших зловживаннях, а також невиконані зобов'язаними особами обов'язків щодо створення належних

використовуючи термін «дитина» тільки щодо окремих складів злочинів. Разом з цим, Закон України «Про охорону дитинства» та Конвенція про права дитини використовує термін «дитина», вказуючи, що такою є будь-яка людська істота, що не досягла вісімнадцятирічного віку (повноліття), якщо згідно з законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше. Однак враховуючи, що поняття «жорстоке поводження з дітьми» є теоретичним, при вирішенні питання щодо виділення окремого розділу Особливої частини КК доречним буде використовувати більш традиційний для кримінального законодавства термін «неповнолітній». Слід також звернути увагу, що чинний КК потребує певного удосконалення у зв'язку з несистемним використанням термінів, що фактично означають одну й ту саму особу (дитину), однак характеризуються різним юридичним змістом: дитина; новонароджена дитина; неповнолітній; малолітній; особа, яка не досягла шістнадцятирічного віку.

умов щодо повного та всебічного розвитку дитини.

Кримінальний кодекс України містить низку норм, які виконують функцію кримінально-правової протидії окремим проявам жорстокого поводження з дітьми. Проте, ці норми розташовані у різних розділах Особливої частини КК, є дещо неузгодженими між собою і, крім того, вони лише частково (оскільки розташовані у різних розділах Особливої частини КК, мають різні родові об'єкти, що звичайно обумовлює і специфіку безпосередніх об'єктів) розраховані на протидію негативним явищам, що породжує жорстоке поводження з дітьми. Разом із цим, ці злочини посягають на сукупність суспільних відносин, що забезпечують нормальний психофізіологічний розвиток неповнолітніх тобто нормальний фізичний, психічний, статевий, інтелектуальний, культурний, духовний, соціальний та інший розвиток неповнолітнього, що впливає на формування його як повноцінної особистості. Для забезпечення ефективної протидії злочинам, що посягають на сім'ю та неповнолітніх видається доцільним об'єднати ці злочинні діяння в рамках окремого Розділу Особливої частини КК. Як відомо, виділення розділів в Особливій частині КК здійснюється за родовим об'єктом – певною однорідною групою суспільних відносин. Таким чином, постає питання щодо виділення родового об'єкту злочинів що полягають у жорстокому поводженні з дітьми.

Інтереси сім'ї і неповнолітніх тісно взаємозв'язані. Сім'я виступає першим інститутом соціалізації дитини, регулює процес морального, інтелектуального розвитку особистості, є інструментом для задоволення різноманітних індивідуальних потреб дитини. КК захищає інтереси сім'ї та неповнолітнього в цілях: захисту процесу передачі соціального досвіду від покоління до покоління; збереження і розвитку сім'ї як одного з найважливіших інститутів, що забезпечують цей процес; забезпечення нормального, з точки зору суспільства і держави, процесу формування особистості

дитини. У цих умовах злочинне діяння, спрямоване на сім'ю неодмінно відбивається на процесі соціалізації неповнолітнього, і, навпаки, чинення негативного впливу на процес формування особи останнього є порушенням однієї з функцій сім'ї.

Близькість даних соціальних цінностей проявляється також у тому, що сім'я є одним з основних джерел засобів існування для неповнолітнього, на сім'ю у ряді випадків покладається юридична відповідальність за вчинене ним правопорушення і т.д.

Отже, суспільні відносини, що безпосередньо страждають у випадку вчинення злочинних діянь, які утворюють жорстоке поводження з дітьми знаходяться у площині відносин, які захищають сім'ю та неповнолітніх.

У вітчизняній науці кримінального права вже протягом декількох десятиріч дослідники висловлювали та обґрунтовували думку щодо необхідності визнання самостійним родовим об'єктом певної групи злочинів, відносин у сфері охорони сім'ї та неповнолітніх. Звертає на себе увагу, що до такого висновку науковців призводили як дослідження загальнотеоретичних питань кримінального права, так і дослідження проблем кримінальної відповідальності за окремі злочини проти сім'ї та неповнолітніх.

Так, М.Й. Коржанський у роботі «Об'єкт и предмет уголовно-правовой охраны» робить висновок, що побудована за ознакою родового об'єкту посягання система Особливої частини кримінального законодавства повинна мати розділ № 6 «Злочини проти сім'ї та молоді» [1, с. 118].

На необхідність виділення за ознакою родового об'єкту такого розділу звертали також увагу дослідники проблем кримінальної відповідальності за втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність. Так, В.К. Негоденко визначає родовий об'єкт втягнення неповнолітніх у злочинну та іншу антигромадську діяльність як «сукупність суспільних відносин з комуністичного виховання підростаючого покоління» та пропонує об'єднати злочини,

об'єктом яких є особа дітей і підлітків, їх здоров'я та нормальний моральний розвиток, в окремий розділ «Злочини проти дітей і підлітків» [2, с.13, 18]. Автори навчального посібника «Эффективность борьбы с вовлечением несовершеннолетних в преступную деятельность» вважають, що норма, яка передбачає відповідальність за втягнення неповнолітнього у злочинну діяльність могла б відкрити самостійний розділ в Особливій частині КК – розділ про злочини проти сім'ї, дитинства та юнацтва [3, с.23]. При дослідженні проблем кримінально-правової боротьби з втягненням неповнолітніх у пияцтво К.К. Кусніденов робить висновок про можливість закріплення в КК самостійного розділу «Про злочини проти нормального розвитку неповнолітніх», до якого, на його думку, і слід включити аналізовану цим науковцем норму [4, с.10]. М.О. Бабій обґрунтовує, що родовим об'єктом втягнення неповнолітніх у пияцтво є особистість неповнолітнього та пропонує включення цього злочину до спеціального розділу КК про злочини проти сім'ї та неповнолітніх [5, с.8, 9].

Обґрунтування необхідності визнання відносин у сфері сім'ї та неповнолітніх родовим об'єктом злочину й виділення на цій підставі окремого розділу Особливої частини КК ми знаходимо і в наукових працях, присвячених проблемам кримінальної відповідальності за злісне ухилення від платежу аліментів на утримання дітей. Так, Л.П. Михайлова визначає безпосереднім об'єктом злісного ухилення від платежу аліментів дітям майнові сімейні відносини, що входять до складу родового об'єкту. Таким родовим об'єктом, на думку автора, є сімейні відносини, які включають до свого складу майнові сімейні відносини, особисті сімейні відносини та встановлений законодавством порядок й умови укладення шлюбу. Посягання на зазначений родовий об'єкт запропоновано об'єднати в розділ «Злочини проти шлюбу, сім'ї та неповнолітніх», який слід розташувати за розділом про злочини проти особи [6, с.10–12]. Про необхідність виділення в Особливій час-

тині КК спеціального розділу «Злочини проти сім'ї та неповнолітніх» вказувала у своїй кандидатській дисертації О.І. Белова [7, с.8].

Пропозиції радянської кримінально-правової науки щодо виділення за ознакою єдиного родового об'єкту злочинів проти сім'ї та неповнолітніх в окремий розділ Особливої частини КК було враховано у Кримінальному кодексі Російської Федерації, який містить главу 20 «Злочини проти сім'ї та неповнолітніх». Російські науковці, спираючись на таке рішення законодавця, вже не висловлюють жодних сумнівів щодо існування єдиного родового об'єкту, на який посягають злочини проти сім'ї та неповнолітніх. Але щодо визначення змісту цього об'єкту в сучасній російській теорії кримінального права дискусію ще не завершено. Так, на думку О.Є. Якубова, родовим об'єктом злочинів, передбачених главою 20 КК РФ, є суспільні відносини, що забезпечують нормальний розвиток і виховання неповнолітніх й охорону сім'ї [8, с.360]. З критикою такого розуміння родового об'єкту злочинів, відповідальність за які передбачена главою 20 КК РФ, виступив Ю.Є. Пудовочкін. Науковець вважає, що ці злочини посягають лише на фізичний, духовний й соціальний розвиток неповнолітніх. Щодо посягань при вчиненні таких злочинів на сім'ю, то вони повністю обумовлені заподіянням шкоди розвитку неповнолітніх. При цьому визнається, що злочинний вплив на сім'ю обов'язково відбивається на вихованні неповнолітнього, й, навпаки, здійснення негативного впливу на процес формування особи останнього є порушенням однієї з функцій сім'ї. Враховуючи зазначені обставини, інтереси сім'ї пропонується вважати лише додатковим або факультативним об'єктом злочину, а тому вони не можуть бути вказаними у назві статті. У якості додаткових аргументів на користь цього висновку також зазначається, що передбачені главою 20 КК РФ злочини належать до злочинів проти особи (вони входять до складу розділу КК РФ «Злочини проти особи»), а не якихось соціальних утворень. Крім цього, їх

аналіз свідчить, що серед злочинів, які розглядаються, не порушує інтересів неповнолітнього лише невиконання обов'язків щодо утримання батьків (ч.2 ст.157 КК РФ). Усе це зумовило висновок вченого, що слово «сім'я» слід виключити із назви глави 20 КК РФ та називати її «Злочини проти розвитку неповнолітніх» [9, с.164].

Таким чином, проведений аналіз висвітлює, що у вітчизняній теорії кримінального права майже одностайно визнається, що злочини проти сім'ї та неповнолітніх мають власний родовий об'єкт. Але останній, на думку одних науковців, обмежується лише суспільними відносинами, що забезпечують нормальний розвиток неповнолітніх, на думку інших – включає в себе також і сімейні відносини. Останню точку зору ми вважаємо більш переконливою з наступних міркувань.

Сім'я є першим і єдиним на певному етапі формування особистості інститутом соціалізації. В цьому сенсі треба погодитись із О. Сахаровим, який підкреслював, що протягом певного періоду, доволі відповідального періоду становлення свідомості, волі та характеру, саме сім'ї належить у процесі виховання основна, провідна роль [10, с.61]. Сімейне виховання – важлива умова соціалізації дитини, бо сім'я – це той мікроколектив, у якому дитина набуває першого досвіду людських контактів, де, спостерігаючи за оточенням, вона засвоює норми і правила поведінки і через брак життєвого досвіду робить висновок – все, що відбувається у сім'ї, повторюється у суспільстві в цілому, сприймаючи сім'ю за модель усього суспільства. Не можна не погодитись із тими науковцями, які підкреслюють, що вплив сім'ї на дитину настільки специфічний, що йому просто неможливо підібрати еквівалент [11, с.39, 40].

Слід підкреслити, що в процесі соціалізації дитини, на її першому етапі – в сім'ї – можуть мати місце певні недоліки, помилки, прорахунки. І це у вигляді побічного результату соціалізації веде до десоціалізації, яка виражається в тому, що з'являється особистість

правопорушника (злочинця). Тому можна констатувати, що умови неблагополучної сім'ї є умовами десоціалізації дитини [12, с.43]. Отже, сім'я – компонент безпосереднього оточення неповнолітніх, який особливо впливає на них, через який вони передусім пізнають світ і суспільні відносини, не завжди належно виконує покладену на неї функцію виховання дітей. Невирішені питання, особливо у сферах, що безпосередньо торкаються проблем сім'ї, виховання дітей, що нагромаджувались роками – нині виливаються у серйозні ускладнення, кризові явища, одним із яких є злочинність неповнолітніх [13, с.14].

Разом із цим, обов'язки з належного формування особистості неповнолітніх, забезпечення нормальних умов для їх повного та всебічного розвитку, покладено й на суб'єктів, що не є членами сім'ї і виступають щодо неповнолітніх в якості зовнішнього фактору впливу (соціальні працівники, вихователі та викладачі у дитячих та навчальних закладах, тренери спортивних секцій для юнацтва і т.п.). З урахуванням рівня впливу на неповнолітніх та відповідальності вказаних осіб, суспільні відносини щодо забезпечення належного психофізіологічного розвитку неповнолітніх поза сім'єю також є об'єктом злочинів, що полягають у жорстокому поводженні з дітьми.

Узагальнюючи викладене, можна дійти висновку, щодо родовим об'єктом злочинів, що полягають у жорстокому поводженні з дітьми, є сукупність суспільних відносин щодо забезпечення нормального функціонування сім'ї як окремого соціального інституту та суспільні відносини в частині створення умов для належного психофізіологічного розвитку неповнолітніх як в сім'ї, так і поза нею.

З урахуванням однорідності суспільних відносин, яким спричиняється шкода жорстким поводженням з дітьми, значної кількості норм, що встановлюють відповідальність за злочини, що посягають на нормальне функціонування сім'ї як окремого соціального інституту, пропонуємо в Особливій частині КК виділити спеціальний розділ «Злочини проти

сім'ї та неповнолітніх», який би об'єднав вказані норми, що, безсумнівно, сприяло підвищенню якості чинного кримінального законодавства.

Чинний КК України містить низку норм, що встановлюють відповідальність за різні форми жорстокого поводження з дітьми. Дослідження дозволило встановити, що всі вони мають спільний родовий об'єкт. Таким об'єктом є сукупність суспільних відносин, щодо забезпечення нормального функціонування сім'ї як окремого соціального інституту та суспільні відносини в частині створення умов для належного психофізіологічного розвитку неповнолітніх як в сім'ї, так і поза нею. З урахуванням специфіки суспільних відносин, що знаходяться під охороною кримінального закону та необхідності підвищення захисту сім'ї та дітей необхідно всі відповідні норми КК об'єднати в рамках самостійного розділу «Злочини проти сім'ї та неповнолітніх».

Подальше дослідження має йти за такими напрямками: а) виділення та дослідження видових об'єктів в рамках родового об'єкту – суспільних відносин, що захищають сім'ю та дітей від різних форм суспільно небезпечної поведінки; б) дослідження безпосередніх об'єктів злочинів, що утворюють поняття «жорстоке поводження з дітьми» з метою встановлення специфіки механізму спричинення шкоди об'єкту кримінально – правової охорони.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коржанский Н. И. Объект и предмет уголовно-правовой охраны / Н. И. Коржанский. – М. : Академия МВД СССР, 1980. – 248 с.
2. Негоденко В. К. Відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність / В. К. Негоденко. – К. : Наук. думка, 1971. – 72 с.
3. Эффективность борьбы с вовлечением несовершеннолетних в преступную деятельность : учеб. пособие / под ред. А. И. Мар-

цева. – Омск : Изд. Омск. высш. шк. милиции МВД СССР, 1985. – 60 с.

4. Кусниденов К. К. Уголовно-правовая борьба с вовлечением несовершеннолетних в пьянство : автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / К. К. Кусниденов ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. – М., 1978. – 20 с.

5. Бабий Н. А. Уголовная ответственность за спаивание несовершеннолетних : автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / Н. А. Бабий ; Белорус. гос. ун-т им. В. И. Ленина. – Минск, 1984. – 19 с.

6. Михайлова Л. П. Уголовно-правовая борьба со злым уклонением от уплаты алиментов детям : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / Л. П. Михайлова ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. – М., 1983. – 20 с.

7. Белова О. І. Кримінально-правова характеристика системи злочинів проти сім'ї та неповнолітніх : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / О. І. Белова ; Харків. нац. ун-т внутр. справ МВС України. – Х., 2007. – 26 с.

8. Курс уголовного права : в 5 т. / под ред. Г. Н. Борзенкова, В. С. Комиссарова. – М. : Зерцало, 2002. – Т. 3, Ч. Особенная. – 470 с.

9. Пудовочкин Ю. Е. Ответственность за преступления против несовершеннолетних по российскому уголовному праву / Ю. Е. Пудовочкин. – СПб. : Юрид. Пресс центр, 2002. – 293 с.

10. Сахаров А. Б. Правонарушение подростка и закон / А. Б. Сахаров. – М. : Юрид. лит., 1967. – 216 с.

11. Правонарушение несовершеннолетних и их предупреждение / под ред. Б. С. Волкова, М. Д. Лысова. – Казань : Изд-во Казанск. ун-та, 1983. – 152 с.

12. Зубарева О. Законодательство об обеспечении прав детей / О. Зубарева // Законность. – 2005. – № 6. – С. 43–45

13. Вітвіцька В. В. Кримінологічні проблеми попередження злочинних посягань на

моральний і фізичний розвиток неповнолітніх : | Нац. акад. внутр. справ України. – К., 2002. –
 автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. | 20 с.
 юрид. наук : спец. 12.00.08 / В. В. Вітвіцька ;

Рошка М. Я. Визначення родового об'єкту злочинів, що полягають у жорстокому поводженні з дітьми / М. Я. Рошка // Форум права. – 2013. – № 1. – С. 837–843 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2013-1/13rmjpd.pdf>

Виконано аналіз родового об'єкту злочинів, що охоплюються загальним поняттям «жорстоке поводження з дітьми». Встановлено, що таким об'єктом є сукупність суспільних відносин, щодо забезпечення нормального функціонування сім'ї як окремого соціального інституту та суспільні відносини в частині створення умов для належного психофізіологічного розвитку неповнолітніх як в сім'ї, так і поза нею. Пропонується виділити відповідний самостійний розділ в Особливій частині КК України.

Рошка М.Я. Определение родового объекта преступлений, которые состоят в жестоком обращении с детьми

Выполнен анализ родового объекта преступлений, охватывающихся общим понятием «жестокое обращение с детьми». Установлено, что таким объектом является совокупность общественных отношений, обеспечивающих нормальное функционирование семьи как отдельного социального института и общественные отношения в части создания условий для надлежащего психофизиологического развития несовершеннолетних как в семье так и вне ее. Предлагается выделить соответствующий самостоятельный раздел в Особенной части УК Украины.

Roshka M.Ja. The Definition of a Generic Object of Crime, Which Consist Of Ill-Treatment of Children

To the analysis of family object of crimes that are embraced by a general concept «child abusing» is sacred. It is set that such object is an aggregate of public relations, providing the normal functioning of family and public relations in part of conditioning for the proper psychological and physiological development minor as in family so out of her. It is suggested to distinguish a corresponding independent division in Special part of Criminal Code of Ukraine.